

Celiński F., Wika S., Parusel J. B. (red.) 1997. *Czerwona lista zbiorowisk roślinnych Górnego Śląska*. Raporty, Opinie 2: 38–68.

Harabin Z. 1991. *Charakterystyka lasów oraz proponowanych rezerwatów leśnych*. W: *Monografia Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”* (red. Dubel K.). Studia i Monografie 186, WSP, Opole.

Kondracki J. 1988. *Geografia fizyczna Polski*. Wyd. 6, PWN, Warszawa.

Kuźniewski E. 1996. *Ochrona przyrody na Śląsku Opolskim*. Państw. Inst. Nauk., Inst. Śląski w Opolu, Opole.

Nowak A. (red.) 1997. *Przyroda województwa opolskiego*. Wyd. Context, Opole.

Interesująca entomofauna rezerwatu przyrody „Kępa Redłowska”

Rezerwat krajobrazowy „Kępa Redłowska” został utworzony w 1938 r. zarządzeniem wojewody pomorskiego. Rezerwat przyrody o powierzchni 126,93 ha, podlegający ochronie częściowej, leży w granicach miasta Gdyni. Obejmuje pociętą głębokimi wąwozami część wysoczyzny Kępy Redłowskiej, urywającej się od strony morza aktywnym bądź martwym klifem wysokości ok. 40 m n.p.m. (Subotowicz 1982). Teren rezerwatu porastają głównie płaty trzech zbiorowisk: żyznej i kwaśnej buczyny niżowej oraz acydofilnego lasu bukowo-dębowego, a przede wszystkim płaty ich postaci degeneracyjnych (Buliński, Przewoźniak 1996). Na zboczach klifowych występują m.in. zarośla rokitnika zwyczajnego *Hippophaë rhamnoides*.

Entomofauna rezerwatu, jak wynika z przeglądu piśmiennictwa, jest słabo poznana. W ostatnim okresie tylko Buszko (1990) podał informację o 40 gatunkach motyli minujących z obszaru Kępy Redłowskiej. Toteż jest celowe, zdaniem autorów, udostępnienie wyników wstępnych badań sondażowych wybranych grup owadów, przeprowadzonych w latach 1992–1994 w rezerwacie i na jego obrzeżach. Badaniami objęto żądłowki (*Aculeata*) i ich pasożyty gniazdowe oraz muchówki i chrząszcze drewno- i próchnożerne (saproksylobiontyczne). Wśród stwierdzonych tu 72 gatunków drapieżnych żądłówek na uwagę zasługuje rzadki europejski gatunek *Mimumesa beaumonti*, z rodziny grzebaczowatych (*Sphecidae*), znany w Polsce tylko z dwóch stanowisk (okolice Wrocławia i Łodzi), a także wstężeń *Discoelius zonalis*, kopułka *Eumenes coronatus*, oraz dwa inne – rzadkie gatunki os z rodziny *Eumenidae*: bolice *Ancistrocerus ouiventris* i *A. antilope*.

Do interesujących pasożytów gniazdowych żądłówek należą: osa *Vespula austriaca* (Vespidae), smuzyńka *Sapygina decemguttata* (Sapygidae) oraz zbornica *Paramyrmosa brunnipes* (Myrmosidae). Zbornica, pasożyt pszczoł smuklików i grzebaczowatych, znana jest z kilku stanowisk w południowo-wschodniej i środkowej części kraju.

W gniazdach os rozwijają się larwy trzmielówki *Volucella inanis* (Syrphidae), gatunku także nie odnotowanego z północnej Polski. Natomiast w larwach os pasożytuje rzadka błonkówka przydaniek *Trigonalis hahni* (Trigonalysidae). W gniazdach mrówki kartoniarki czarnej *Lasius fuliginosus*, występującej na terenie rezerwatu, żyją larwy *Clitellaria ephippium* – rzadko spotykanej muchówki z rodziny lwinkowatych (Stratiomyidae). Wśród pasożytniczych zlotolitek na uwagę zasługują *Chrysis bicolor* i *Ch. ruddi*.

W grupie owadów próchnożernych stwierdzono występowanie rzadkich gatunków muchówek z rodziny bzygowatych (Syrphidae). Są to: nieczuja *Criorhina ranunculi* oraz *Temnostoma bombylans* i *T. vespiforme*, kukielka *Myolepta luteola*, przęc *Chrysotoxum cautum*, imik *Xylota sylvarum*. W próchniejące pnie drzew składa jaja wierzchołówka *Laphria flava*, okazała muchówka z rodziny łowikowatych (Asilidae). W spróchniałym drewnie gnieźdzą się gmachówki *Campanotus herculeanus* – duże mrówki z rodziny Formicidae. Wśród ksylobiontycznych chrząszczy kózkowatych (Cerambycidae) na uwagę zasługują: ostrokrywka *Oxymirus cursor*, dla larw której określono tutaj (Zieliński, Graczyk 1998) nieznaną dotąd roślinę żywicielską – czereśnię *Cerasus avium*, wonnica piżmówka *Aromia moschata*, gdyż liczebność tego gatunku ma w ostatnim okresie tendencję spadkową, interesujący faunistycznie *Molorchus umbellatarum* oraz występujący głównie w górach *Clytus lama* (Śliwiński, Kowalczyk 1995). W zbiorowiskach okrajkowych, na roślinach baldaszkowatych *Umbelliferae*, licznie występują imagines kózek *Leptura maculata*, *Corymbia rubra* i *Pachytodes cerambyciformis* oraz zuk orszoł *Trichius fasciatus* (Scarabaeidae), przypominający wyglądem trzmieła. Na nasłonecznionych zboczach klifu występują liczne ciepłolubne owady, np. kózki *Stenurella bifasciata* i zielarka *Phytoecia virgula* stwierdzona niedawno (S. Zieliński – infor. własne) w Gdańsku-Jelitkowie, a także pobzyga *Merodon spinipes* – muchówka z rodziny bzygowatych, charakterystyczna dla muraw kserotermicznych, oraz pluskwiaki: strojnica baldaszkówka *Graphosoma lineatum italicum* i *Enoplops scapha* – gatunek znany głównie z południowej części kraju.

Z grupy gatunków chronionych dokładniej badano tylko trzmiele. Stwierdzono występowanie 9 gatunków: *Bombus subterraneus*, *B. pascuorum*, *B. lapidarius*, *B. hypnorum*, *B. pratorum*, *B. terrestris*, *B. lucorum*, *B. ruderarius*, *B. hortorum* (liczne osobniki melanotyczne!). W próchniejących kłodach lub pniakach drzew stwierdzono występowanie interesującego biegacza *Carabus intricatus* (D. Graczyk – infor. własne).

Z błonkówek umieszczonych na „Czerwonej liście...” (Głowaciński red. 1992) w omawianym rezerwacie występują: osy samotnice *Euodynerus notatus*, *E. quadrifasciatus*, *Odynerus spinipes*, *O. reniformis* oraz pszczoły: smółka *Trachusa byssina* i promakotka *Proanthidium oblongatum* (Kowalczyk 1997).

Jan K. Kowalczyk, Sławomir Zieliński

PIŚMIENNICTWO

Buliński M., Przewoźniak M. 1996. *Monografia rezerwatu przyrody „Kępa Redłowska”*. Mater. do monografii przyrodniczej regionu gdańskiego, t. 1, Wyd. Gdańskie.

Buszko J. 1990. *Struktura i dynamika zasięgów motyli minujących (Lepidoptera) na obszarze doliny dolnej Wisły*. UMK, Toruń.

Głowaciński Z. red. 1992. *Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce*. PAN, Zakł. Ochr. Przyr. i Zasob. Nat., Kraków.

Kowalczyk J. K. 1997. *Nowe stanowiska żądłówek (Hymenoptera, Aculeata) rzadko spotykanych w Polsce*. Wiad. Entomol. 16 (1): 53–54.

Kowalczyk J. K. 1996. *Nowe stanowiska interesujących gatunków muchówek (Diptera) w Polsce*. Wiad. Entomol. 15 (2): 125–127.

Subotowicz W. 1982. *Litodynamika brzegów klifowych wybrzeża Polski*. Ossolineum, Gdańsk.

Śliwiński Z., Kowalczyk J. K. 1995. *Nowe stanowiska interesujących gatunków chrząszczy (Coleoptera) w Polsce*. Wiad. Entomol. 14 (3): 187.

Zieliński S., Graczyk D. 1998. *Czereśnia *Cerasus avium* (L.) Moench. – nowa roślina żywicielska larw ostrokrywki *Oxymirus cursor* L. (Coleoptera: Cerambycidae)*. Przegl. Zool. 42, 1: 79–80.

OCHRONA ROŚLIN

Nowe stanowiska kukulki Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii* w dolinie Kleśnicy (Sudety Wschodnie)

Kukulka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii* z rodziny stroczykowatych *Orchidaceae* reprezentuje element euro-syberyjski (Rothmaler 1976). W Europie Środkowej rośnie na wilgotnych, bogatych w składniki pokarmowe, kwaśnych łąkach i torfowiskach niskich, od nizin po piętro subalpejskie (Procházka, Velisek 1983). Na terenie Polski gatunek ten jest